

عنوان مقاله:

کاربست علوم ادبی در فهم و تفسیر قرآن کریم؛ مطالعه موردی: «تفسیر نیشابوری»

محل انتشار:

مطالعات سبک شناختی قرآن کریم، دوره 5، شماره 9 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

سید مهدی رحمتی - استادیار گروه الهیات (علوم قرآن و حدیث)، دانشگاه گنبد کاووس، گنبد کاووس ایران

فاطمه حاجی اکبری - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه کوثر بجنورد، بجنورد، ایران

خلاصه مقاله:

طلوع معجزه‌ی سخن‌گونه قرآن کریم در سرزمین عربی، زمینه‌ساز نقش‌آفرینی ادبیات عرب در دریافت زوایا و لطایف معنایی قرآن، و تلاش حداکثری دین‌پژوهان و اهل تفسیر در این عرصه شده است. پژوهش کتابخانه‌ای حاضر که به شیوه‌ی توصیفی-تحلیلی سامان یافته با بررسی تفسیر «غرائب القرآن و رغائب الفرقان» به عنوان یکی از تفاسیر اشاری ارزشمند سده‌های میانی اسلام با رویکرد جامع و جلوه‌های ادبی ویژه، این مهم را دنبال کرده است. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که توانایی مولف در حوزه‌ی ادبیات عرب او را در دریافت معانی دقیق و گاه بدیع از قرآن یاری رسانده است. در نظر گرفتن ریشه، اشتقاق، تصریف، واژه‌گزینی، حسن تعبیر و تفاوت نهادن میان کلمات به ظاهر همگون، تبیین وجوه اعرابی آیات با تسلط بر اسناد پشتیبان ادب عرب و ارائه‌ی تبیینی گاه متفاوت با اولویت بخشی به ادبیات قرآنی، و آشکار سازی اسلوب و نظم فاخر قرآن کریم در دو ساحت فصاحت و بلاغت از مهم‌ترین ویژگی‌های ادبی این تفسیر است. همچنین بحث اختصاصی «وقف» و ارتباط آن با ادبیات عرب و جنبه‌های موسیقایی زبان با محوریت «نبر و تنغیم» نیز مسیر نوینی است که به طور آشکار در این میراث تفسیری پیموده شده و با پیوند راه ادبیات و تفسیر قرآن، دریافت و ابلاغ معنا را برای مفسر و قرآن-پژوهان هموارتر نموده است.

کلمات کلیدی:

قرآن، ادبیات عرب، وقف و ابتداء، نیشابوری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1551827>

